

Уллу Хорламын кюнүндө

МАМЫР КЁКНЮ ТЮБЮНДЕ ДЖАШАР ЮЧЮН

Аллы 1-чи бетдеди.

«Ёлюмсюз полк»

Арт эки джылда коронавирус ауруу келтирген пандемияны кыйынлыгындан онлайн халда кьуралыб тур-

джурт кьазауатда болгъан адамларыны суратларын алыб сирепген эдиле.

Акцияны баш мурагы Уллу Ата джурт кьазауатха кьошулган, уруш тюзледе, фашист концлагерледе джан берген, тылда урун-

Эсгерюню эмда Махтауу аллеясы

Уллу Хорламын кюнүндө Къарачай шахарда, Алилланы Умар атлы кьрал университетде, Эсгерюню эмда

джазылыбды. Аланы араларында Совет Союзну эмда Эресей Федерацияны Джигиттери да бардыла, - деб хапар айтханды КъЧКУ-ну ректору Эзденланы Таусолтан.

Джарыкылык ишле

Хычаман (май) айны 9-ун бютеу республиканы джеринде джарык байрамлагандыла. Уллу Хорламын 77-джыллыгына аталгъан кьууанч митингле, аскер парад, Уллу Ата джурт кьазауатны Джигиттерини эсгертилерине, «Ёмюрлюк Махтауу отуна» гокка хансла салыу, «Ёлюмсюз полк» республиканы болгъан шахарларында, районларында да ётгенди.

Айхай да, республикан аралык кьууанч артык да кенг кьуралган эди. Ара майданда митинг, парад ётгенден сора джыйылган джамагъат «Джашыл айрымкан» паркта туюбу, анда солдат баста бла ауулангырга мадар табхан эди. Паркны Амфитеатрында уа белгили джырчыларыбыз уллу концерт программалар кьуралдыла, фильмле да кергюзюлдюле.

Ингирде уа Черкеск шахарны ара майданында уллу концерт болду. Анда белгили джырчыларыбыз, джырчы-төлөсө ансамблерибиз кеслерини номерлери бла республикан аралык кьууанч джамагъатыны, кьонакларыны да кёлерин ачхан эдиле. Концертни аягында, кьарт да, джаш да азбар билген «День Победы» джыр джырланды, аны бла бирге уллу салют болду. Джаш да, кьарт да анга сыйк кьарай эдиле.

Ким биледи, ара майданга джыйылган ол кьадад адам не саягыш эте болур эди. Алай а, бир затха ишкесиме: ала бары да мындан ары адам улусу кьазауат ачыуун сынамаасын, миллетчилик, нацизм, фашизм бу дунияда энди кьайтыб келмесинле, келир төлөле да мамыр кёкню тубюнде сауэсэн джашасынла, деб, тилек эте болур эдиле.

ХУБИЛЛАНЫ Фатима.

гъан, бёлек джылны узагына эресейчиле, бизни кьралны тышында да тири бардырылган, «Ёлюмсюз полк» деген эсгерю акция быйыл адетдеча бардырылды.

Анга Къарачай-Черкес Республиканы районларын, элдеринден адамла тири кьошулган эдиле. Черкеск шахарда акцияга кьошулган Алилланы Умар атлы орам бла Ленин атлы орам бир-бирлерине кьошулган джерден башлаб, ара майданга дери келди. Адетдеча, 20 мингден аслам адам кьошулган колоннаны аллында Къарачай-Черкес Республиканы Башчысы Темревланы Рашид, КъЧР-ни Халк Джыйылууну (Парламентини) Председатели Александр Иванов, КъЧР-ни Правительствосуну Председатели Мурат Аргунов, КъЧР-ни Башчысыны эмда Правительствосуну башчысы Мурат Озов, РФ-ны сенаторлары, КъЧР-ни Парламентини депутатлары эмда Правительствосуну членлери кьолпарына Уллу Ата

нган, кьуршоуга туюшен, джанын-кьаны аямай фашизми хорлар ючюн кьорешген джигит адамларыбызны атларын эсгере, сый бере, ала кеслери сау болуб, саф ётген кибики, суратларын тутуб барыргъады. 20 мингден артык адам кьошулган уллу колонна учу-кыйыры джюкдю дерча узун эди. Хар адамны кьолунда сурат бирер уллу тарих бет, эсгерю эди. Джашлай кьазауатда кьалгъан аскерчилени, джаралы болсала да, юйлерине кьайтыб, бёлек джыл джашлаб ауушханланы, ачылык, зорлук сынагъанланы суратларына кьарай, аланы хар бири биз бюгюн мамыр кёкню тубюнде кьууанчлы джашар ючюн кьаллай бир кьан төкгенлерин, кьаллай бир кьорешгенлерин аныгъайса.

«Ёлюмсюз полк» деген акция республиканы башха шахарларында, районларында да бардырылганды. Бютеуллей да акцияга 77 минг чаклы бир адам кьошулганды.

Махтауу аллеясы ачылганды. Университетни ишчилери, студентлери, районну, шахарны джамагъаты да кьошулуп, университетни джеринде сакура терекле орнатхандыла. Аны кибики, информация стендле да кьуралдыла. Биринчи экспозиция университетни Уллу Ата джурт кьазауатха кьошулган кьуулукучулары бла студентлерине аталганды. Архивледе бардырылган архивле ишле ачыклагъандан, бизни вузда кьазауатдан кьайтхан кёб ветеран ишлегенди. Аланы талайы Къызыл Джолдузуну ордени, Ата джурт кьазауатны тюрлю-тюрлю дараджалы орденлери, «За отвагу», «За взятие Берлина», «За взятие Праги» медалла бла, дагыда башха сыйлы саугъала бла сауыалангандыла. Эсгерюню эмда Махтауу аллеясында Уллу Ата джурт кьазауатны джылларында университетни, Къарачай шахарны да кьуралыуларына, аланы джаннауларына, ёсомлерине ююш кьошхан адамланы атлары

Джыйылыу

«КЪАЛАМЫГЪЫЗ ДЖИТИ БОЛСУН!»

Б у кюнледе Черкескеде Басманы юйюнде Эресейни Журналисттерини союзуна джангы киргенлеге удостворениелерин бериге аталыб джыйылыу болду.

Джыйылыууга Эресейни Журналисттерини союзуна Къарачай-Черкесияда регионал бёлюмюню председатели Увжук Тхагапсов, КъЧР-ни миллет ишлерини, кёбюлюк коммуникацияла бла басманы хахындан министрини орунбасары Сергей Гузко, республикан газетлени баш редакторлары, журналистле кьошулган эдиле.

Бюгюн биз Эресейни Журналисттерини союзуна джангы кьошулганла анга шагъатлык этген удостворениелерин бериге деб джыйылганды. Союзну члени болгъан уллу сыйды, джуаблылыкды. Эресейни Журналисттерини союзу дуняда адам саны бла эм уллу джамагъат организацияланы бирине саналады. Аны кьурамына 100 мингден артык журналист киреди...

Багылы коллегала, Журналистлени союзуна киренигиз бла таза джюрекден

алгышлайма. Джуаблы ишгиште джетишимле, төзюмлюк теждейме, - деди Увжук Тхагапсов.

Андан сора КъЧР-ни миллет ишлерини, кёбюлюк коммуникацияла бла басманы хахындан министрини орунбасары Сергей Гузко сёлешди.

- Журналистлени союзуна

налисттерини союзуна Къарачай-Черкесияда регионал бёлюмюню председатели Увжук Тхагапсов союзга джангы кирген журналистлеге - «Афганец 09» газетни баш редактору Каппушланы Анзорга, «Къарачай» газетни корреспонденти Салпагъарланы Умарга, «Черкес хэку» газетни баш редактору орунбасары Кундохова Аняга, КъЧР-ни МВД-ны пресс-кьулуугуну ишчиси Эриккенланы Аминатха, «Къарачай-Черкесия» РИА-ны корреспонденти Дьба Аминага, «Архыз 24» телеканалны корреспонденти Хасанланы Радмирге - удостворениелерин берди. Журналистлени союзуна киргенлени «День республики» газетни баш редактору Евгений Кратов, «Ногъай давсы» газетни баш редактору Атуова Алтынай, Эресейни Журналисттерини союзуна Къарачай-Черкесияда регионал бёлюмюню председатели орунбасары Текеланы Умар дагыда башхала алгышладыла.

(БИЗНИ КОРР.).

Фахмулу сабийле

БИРИНЧИ ОРУННУ АЛГЪАНДЫ

Халкыбызда фахмулу сабийле кёбюле. Аллай сабийлени бири Къобан району Пристань элини 7-чи классында окуйду. Ол Чагъарланы Лейлады.

Лейла, айырмага окьугъаны бла бирге назмуланы кескин, ариу айттыб, анга кьаратгъанлы кесине тынгылаады. Айхай да, ана тилибизде джазылган назмуланы да Лейла иги айтады, хар сёзю кесини джюреги бла джибереди, магъанасын аныгъала биледи.

Быйыл белгилесича, кьарачай халкыны Орта Азия бла Къазахстандан тарих Джуртунна кьайтханна 65 джыл толгъанды. Хычаман (май) айны 3-де бу уллу миллет байрамга аталыб, кёб ашы джыйылыу эмда кьууанч этилгенди. Айхай да, халкыбызны Джангырю юню кьарачай халкыны баш байрамды, тарих джолунда уллу хорламыды. Бюгюнлюкде ёсёб келген

төлөле хычаманын 3-де нек кьууанч этенибизни айталыкдыла, миллетибизни терслиги болмагъанлай кёчюрюлгенине шагъатлык этген юлгюлени келтиралыкдыла, онбир Джигитибиз бла ёхтемлендикде, онглу адамларыбызны атларын сагынынкдыла. Ол бек игиди. Эм игиси уа, аланы ичлеринде ана тилибизде ариу сёлешгенле кёбюле, башхала аладан юлю алырга боллукьдула.

Алайды да, халкыбызны Джангырю юнюне аталыб сохталаны арасында назму айтыудан конкурсла бардырылгандыла. Алар район эмда республикан дараджала ётгенди.

Къобан районну школларыны сохталарыны арасында бардырылган эришуде Чагъарланы Лейла, биринчи орунга ие болуб, школунна элине да махтау сыйлы келтиргенди. Ол Марчуланы Динаны «Къарачай» деген поэмасындан уллу юзюкю окьугъанды. Айтырга, джети сонет чаклы бири.

Лейланы ана тил бла литературадан устазы Эзденланы Людмила, Тохтарны кьызыны, аны конкурсха тыйыншы хазырлар ючюн, кёб кьорешгени хахьды. Людмила Тохтаровна Пристанда орта школну директоруду.

Алай а районда Лейла биринчи орунга ие болгъаны бла иш тыныб кьалмагъанды. Республикан конкурсда да хорламы болурга излеб, фахмулу кьызыккы кьаджыкмай хазырланганды. Кьорешген, айхай да, мурагына джети. Черкескеде устазаланы билмлерин ёсдорген институтда бардырылган конкурсха районлада биринчи орунланы алганла джыйыладыла. Аланы ичлеринде Чагъарланы Лейла да болады.

Эришуде тамамлангандарында, журини онуюу бла биринчи орун Пристань школну 7-чи классыны сохтасы Чагъарланы Лейлага бериледи. Лейла да, устазы да ол затха бек кьууанадыла.

Лейланы бу джетишимине школну бютеу устазалары, сохталары да уллу джюрек разылык бла тубегенди. Фахмулу кьызыккы кесини атын эмда кёб кере айтдырылыгына ишек да джюкьду.

МАРАЛЛАНЫ Ина.

Хычаман (май) айда кьралыбызда талай джангы закон ишлеб башларыкды. Бюгюн биз газет окьуучуларыбызны ол законна бла шагъырей этерге излейбиз.

Архитотур (апрель) айны 27-ден

Сакъатлык эмда ёксюзлук ючюн пенсия алгъан сабийлени эркинликлерин джакълау

Сакъатлык эмда ёксюзлук ючюн пенсия алгъан джаш адамла, иш бла баджаргъан аралык джибериб ишге кирселе, аланы пенсияларына этилген социал кьошакыла сакъланыкдыла.

Ол джангылык окьууу организациялада очно хал-

да окьугъан, джыллары 23-ге джетмегенле бла байламлыды.

СССР-ни эмда нацист Германияны ишлерин тенгештиргенле джуаблылыкка тартылыкдыла

Кёбюлюк джыйылган джерде Экинчи дуня кьазауатны кёзююнде СССР бла нацист Германияны ишлерин тенгештириб сёлешгенле тазир салыныкды: тюз адамлага 2 минг сомга дери неда административ халда 15 юннег тугарга, кьрал кьулукучулага 4 минг сомга дери, юрист кючлери болгъан кьулукучулага да 50 минг сомга дери.

Ол джорукъуну джангыдан бузгъанла тазир-

ХЫЧАМАН АЙНЫ ЗАКОНЛАРЫ

ни ёлчеми ёсерикди.

Хычаман айны 1-ден 8-ден 17 джылга дери леге пособие

Джыллары 8-ден 17-ге дери сабийлери болгъан юйдегиле деб кьуралгъан джангы пособиеге «Госуслуги» порталны юсю бла тилек кьагыт берди артотур (апрель) айны 28-да башланганды. Хычаман айны 1-ден тилек кьагытла Пенсия фондха туюширди. Ача артотур айны 1-ден тёленикди.

Борчла ючюн социал төлюуден тыйылык төлюду

Адам кеси эркинлик бермегенлей банк аны счётундан бир кере берилген неда хар ай сайын төленген социал ачхадан кредит ючюн

тыярга эркинлик джюкьду. «Кредит алгъан эркинлик бериб, арта сокуранса, ол 14 кюнню ичинде ачхасынны ызына кьайтарырга боллукьду», - дегенди РФ-ны Кьрал Думасыны Председатели Вячеслав Володин. Борчла ючюн тыярга болмагъан социал төлеуени тизими «Об исполнении производств» деген законну 101-чи статьясында толу белгилениди.

Терк төлеулеге - аз тыйгыч

Терк төлеуленни система-сыны (СБП) юсю бла этилген бир операцияны ёлчеми 1 миллион сомга дери ёсгенди. Алгъаракълада ол 600 минг сом эди.

Басмага САЛПАГЪАРЛАНЫ Умар хазырлаганды.

ГИБДД билдиреди

Кьоркьуусузлукьга эс бёлюгюз

Джыллары джетмеген сабийле кьошулган джолтранспорт чарпуланы болдурмаз ючюн эмда «Школь-

ный автобус» деген профилектика ишни тамалында Адьге-Хабл бла Ногъай районланы кьрал автоин-

пекциясыны кьулукучулары школ автобусу ичинде Адьге-Хабл элни орта школуну сохталары бла джолда джюрюню джорукларыны юсюнден дерс бардыргандыла.

Дерсни кёзююнде ГИБДД-ны кьулукучулары сабийлеге школ автобусда баргъан заманда кьоркьуусузлукьну джорукларын сакъларга кереклисини юсюнден айтхандыла. Автобусда кьаллай бир орун бар эсе, аллай бир сабийни элтирге дурасуду, ала барысы да кьоркьуусузлукьну бауларын хайырландырырга кереклиди. Автобус джюрген заманда бир орундан туруб башхага кечерге да болмайды.

ГИБДД-ны кьулукучулары автобус джюргенле бла да аныгъатыу-юретюу ушакла бардыргандыла. Ала сабийлени этген заманда кьызыу джюрюмезге, башха джанындан келе тургъан машинаны аллына чькьмазга, джолдан ётерге излегенлени иерге кереклисини дагыда ала кибики затланы юслеринден толу хапар айтхандыла.

Школ автобусланы ичлеринде джолда джюрюню кьоркьуусузлукьну юсюнден хапар берген кьагытла да салыныдыла.

АСЛАНУКОВА Аминат, полициясына тамада лейтенанты.

Турнир

Мындан алда Къарачай-Черкесияны 100-джыллык юбилейине аталыб Уруп районда эркин тутушдан Бютеу эрсей эришуде болдула. «Бириккен Эресей» партианы Уруп районда бёлюмюню джакълыгы бла бардырылдыла.

Эришуде Эресей Федерацияны 22 регионну кьошулган эди. Бу турнирде хорлагъанла «Эресейни спортуну устасы» деген сыйлы атла аталдыла. Ёчлю орунлага чькьгъанла грамотала, эсде кьаллык сувенирле, медалла бла саугъаландыла.

Турнирге джыйылгъанланы Къарачай-Черкес Республиканы Башчысы Темревланы Рашидни атындан КъЧР-ни Правительствосуну Председатели биринчи орунбасары Чеккуланы Хьзыр алгышлаб, Хубийланы Халитни джашы Ахматха «Къарачай-Черкес Республиканы махтаулу юретиучюсу» деген сыйлы ат атаб, медаль берди. Къарачай-Черкес Республиканы ич ишлерини министрини полковниги Мальцев Олег турнирге джыйылгъан-

АЛЧЫЛА САУГЪАЛАНДЫЛА

лага талай джылы сёз айтды. Эркин тутушдан юретиучюле Хубийланы А.Х., Хватшы Р.С., Османланы К.О. аны кьолундан буюсуру кьагытла алдыла. Ол турнири кьурагъанлага, «Бириккен Эресей» партианы Уруп районда бёлюмюню секретары Боташланы Азрет-Алийге, ёсёб келген джаш төлюню патриотлукьга, интерна-

ционализмге, Ата джуртну сюерге юретгени ючюн, бюсюреу этиб, джюрек разылыгын билдирди.

Эришуде хорлагъанланы алгышлаууга Уруп муниципал районну администрациясыны тамадасы Зайцев Михаил, МВД-ны «Зеленчукский» деген муниципал арасы бёлюмюню джамагъат советини эмда ветеранланы совети-

ни председатели, КъЧР-ни ич ишлерини органдарыны махтаулу кьулукучу, милицияны отставкадагы майору Батчаланы Билялы джашы Мухат кьошулгандыла.

БОЛУРЛАНЫ М., МВД-ны «Зеленчукский» муниципал арасы бёлюмюню тамадасы полицияны майору.

Эресей гвардия

Школланы устазлары бла тубешгенди

Мындан алда Эресей гвардияны КъЧР-де управлендесини джергили ОМОН-ну кьулукучу полицияны полковниги Мурат Э. Къарачай районну орта билим берген школларыны

устазлары бла тубешиб, джаш төлюню аманлыкьдан тыяра джанындан кьаллай тыяра бардырырга боллукьну юсюнден сёлешгенди.

«Терроризм кьралла арасы джарсыуду. Ай ме-

дет, аманлыкьчыла этген мурагларын толтурур ючюн, ёсёб келген джаш адамланы терсине буруб, экстремизм бла терроризм джанындан аман ишле этерге аланы хайырланды-

радыла. Бизни баш борчубуз аланы аманлыкьдан тыяра джанындан болгъан кьарыуубузу салыб кьорешюду», - дегенди абычар. Педагогга тубешюню аягында кьонакыла разылыкларын билдириб, анга кьулукучуна джетишимле теждегенди.